

ဆောင်ရွက်ကြီး သိန်းဝင်းနှင့်သူရိန်ထွန်း
သစ်တောအရေးပိုင် ဦးနေအောင်
တောတွင်းဆန်းကြယ်စာတ်လမ်းများ

သစ်ဘီလူး

(၁)

ကျွန်ုပ်သည် စစ်ကိုင်းတိုင်း သစ်တောအရေးပိုင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်အုပ်ချုပ်ရသော သစ်တောနယ်မှာ ကျယ်ပြန့်လှ၏။ ရေဦး၊ ကလေးဝ၊ မဟာမြိုင်တောကြီးနှင့် တန့်ဆည်၊ ကျွန်းလှ၊ မော်လိုက်၊ ဟု မွလင်း၊ ခန္တီး၊ လေရီး၊ လဟယ်အထိ ချင်းတွင်းမြစ်ကမ်းတစ်လျှောက်အပြင် ဧရာဝတီမြစ်အနောက်ဘက်ကမ်း ကောလင်း၊ ဝန်းသို၊ ဗန်းမောက်၊ ကသာအထိ ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်ဇာတိဖြစ်သော ကသာမြို့မှာ ကျွန်ုပ်၏ အခြေစိုက်စခန်းပင်ဖြစ်သည်။ အမှုအခင်း ဖြစ်ပွားခြင်း၊ ပုံမှန်စစ်ဆေးခြင်းတို့ အတွက် တစ်လ (၂) ကြိမ် စစ်ကိုင်းတိုင်းအတွင်း လှည့်လည်စစ်ဆေးရသည် ဖြစ်ရာ တောတွင်းစခန်းများ ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ မှာ အားလပ်ချိန်တိုင်း အမဲလိုက်ရင်း မုဆိုးဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်လာပါတော့သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ဟု ဆိုရာတွင် ကျွန်ုပ်နှင့် တောအုပ်ဇော်မင်း၊ လက်နှိပ်စက်စာရေးကလေး ကျော်စိန်ဝင်းနှင့် ကားမောင်း၊ ထမင်းချက် တပည့်ကျော်အောင်ဘုတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ ယနေ့ မနက်စာစား ပြီးချိန်တွင် ဗန်းမောက်မှ ကြေးနန်းဝင်လာသည်။ သစ်ကားကြီး လူဝင်တိုက်သော ယာဉ်တိုက်မှုဖြစ်သည်။ အတိုက်ခံရသူမှာ လည်း သစ်တောဝန်ထမ်းဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ဌာနဆိုင်ရာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြုရပေတော့မည်။

ချက်ချင်းပင် ခရီးထွက်ရန် ပြင်ဆင်ရပေသည်။ လူလွတ်များ ဖြစ်ကြ၍ ကျွန်ုပ်တို့ အဖွဲ့ လိုအပ်သည် များ ပြင်ဆင်ပြီး သစ်တောဌာနသုံး အကြမ်းပတမ်းခံသော Land Cruiser (Pick up) ကားလေးဖြင့် ခရီးထွက်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၆၈ ခုနှစ်ဖြစ်၍ လမ်းများမှာ ကျောက်ခင်းလမ်း

သာ ဖြစ်၏။ မန္တလေး-မြစ်ကြီးနား ရထားလမ်းကိုဖြတ်၊ အင်းတော်မှ ဗန်းမော်အထိသွားရမည်။ ထိုမှ တောတွင်း ဖန်ခါးကုန်းစခန်းသို့ ဆက်လက်သွားရပေဦးမည်။

ကားလမ်းဘေးရှိ ထမင်းဆိုင်တွင် နေ့လယ်စာ စားကြ၏။ တောလက်ရာမို့ တစ်မျိုးတော့ ကောင်းသည်။ စားသောက်ပြီး ခရီးဆက်ထွက်ခဲ့ရာ ဘိုကုန်းရွာသို့ရောက်တော့ အင်းတော်မြို့နယ်ထဲ ဝင် လာပြီ ဖြစ်၏။ အင်းတော်စခန်းတွင် ခေတ္တနားပြီး ဆက်ထွက်လာကြရာ ဗန်းမော်သစ်တောရုံးသို့ ညနေ (၅) နာရီကျော်ခန့်တွင် ရောက်သည်။

ခေတ္တနား၊ ရေမိုးချိုးကြပြီး တောလမ်းအတိုင်း ဆက်ထွက်ကြရာ ဖန်ခါးကုန်းဗိုလ်တဲသို့ ညနေ (၆) နာရီကျော်ခန့်၌ ရောက်သည်။ ဗိုလ်တဲမှာ ဖန်ခါးကုန်းစခန်းနှင့် ကိုက် (၂၀၀) ခန့်သာဝေးရာ ကားသံကြားသည် နှင့် စခန်းမှ တောအုပ်ကြီးဦးခင်မောင်နှင့် မော်တော်ယာဉ်မှူး ဦးလှသောင်းတို့ က ထွက်ကြိုကြသည်။

ဦးလှသောင်းက . . .

“ဆရာတို့ မနက်ဖြန်မှ ရောက်မယ်ထင်နေတာ။ နေ့ချင်းရောက်လာကြတာကိုး။ ကျွန်တော်တို့ စားဖို့ သောက်ဖို့ အသင့်စီစဉ်ထားပါတယ်။ ရေချိုးဦးမလား”

ကျွန်ုပ်က . . .

“ခင်ဗျားတို့ တောထဲ ညဘက်ရေမချိုးချင်တာနဲ့ ဗန်းမော်စခန်းဝင်ပြီး ချိုးခဲ့ပါပြီဗျာ။ ခဏနားပြီးရင် စားကြသောက်ကြတာပေါ့”

“ဟုတ်ကဲ့။ ကျွန်တော်တို့ အမြန်ဆုံးစီစဉ်လိုက်ပါ့မယ်”

ကျွန်ုပ်တို့ ဗိုလ်တဲပေါ်၌ နေရာချပြီး ခေတ္တနားနေကြစဉ် ဦးခင်မောင်

တို့ အဖွဲ့ အစားအသောက်များ နှင့် ရောက်လာကြသည်။ ။

“ဆရာတို့ ရောက်လာတာ အတော်ပါပဲ။ ဆောင်းဦးပေါက်ဆိုတော့ ဒီ မှာ တောကောင်ပေါတယ်။ ချေဝမ်းတွင်းသားဟင်းနှင့် တောဝက်သား ဟင်းချက်ထားတယ်။ အမြည်းအတွက် ဆတ်သားခြောက်နှင့် ဝက်သား သုပ်ပါ။ အရက်ကတော့ အာဓိရမ္မိပဲရှိတယ်ဆရာ”

“တော်ပါပြီဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ မှာ လည်း စည်သွတ်ဘူးတွေနဲ့ အာဓိရ မ်ပါတယ်။ တောထဲမှာ တော့ ဒါအကောင်းဆုံးပါပဲ”

ကျွန်ုပ်တို့ စားသောက်ရင်း အမှုဖြစ်စဉ်ကို မေးရသည်။ ။

ကျွန်ုပ်က . . .

“ဦးလှသောင်း . . . အမှုဖြစ်စဉ် ပြောပြပါဦး”

“ဒီလိုဆရာရေ . . .။ မောင်ငယ်မောင်းတဲ့ သစ်တိုက်ကားကြီးက သစ် ရာပင်စခန်းက ညမိုးချုပ်စအပြန်မှာ ဝင်းတံခါးဖွင့်ပေးတဲ့ လုံခြုံရေးမော င်အောင်ဘနဲ့ ဝင်းတံခါးကြီးကို ဝင်တိုက်မိလိုက်ပြီး မောင်အောင်ဘ နေ ရာတင် ပွဲချင်းပြီးဆုံးတာပါ ဆရာ”

“သစ်ကားကြီးက မီးမလာပါဘူးလား။ မောင်ငယ်က အရက်မူးနေ သလား”

“သစ်ကားကြီးက မီးမကောင်းဘူးဆရာ။ မောင်ငယ်ကတော့ အလုပ် ချိန်မှာ အရက်မသောက်တတ်ပါဘူး”

“တောထဲတောင်ထဲ သွားရလာရတာ မီးမကောင်းရင် ခင်ဗျားတို့ ပြ င်ပေးရမှာ ပေါ့။ ဝါယာကြိုးပြတ်တာလား၊ မီးလုံးကြီးကျွမ်းနေတာလား၊ စစ်ဆေးကြည့်သေးလား”

“မစစ်ဆေးရသေးပါဘူး ဆရာ။ ဒီစခန်းမှာ သစ်တိုက်ကား (၅) စီးရှိတာ ဗန်းမောက်ကို သစ်လုံးတွေပို့နေရလို့ မအားကြဘူးဆရာ။ ညမိုးချုပ်မှ ဒီစခန်းမှာ ပြန်ဆုံကြတာပေါ့”

“အဲဒါ ခင်ဗျားတို့လိုတာပဲ။ သစ်တိုက်ကားတွေ သစ်လုံးမတင်မီ တစ်နာရီ၊ နှစ်နာရီ တန်းစီပြီး စောင့်နေကြရတာ အားလုံးအသိပဲ။ ခင်ဗျား ဆင်ခြေတွေပေးနေတာ။ ကိုယ်မလုပ်နိုင်ရင်လည်း ဒရိုင်ဘာကိုစစ်ခိုင်း။ မီးလုံးမကောင်းရင် မီးလုံးလဲပေးလိုက်။ ဝါယာကြိုး ပြုတ်တာလောက်ကတော့ သူတို့ ဘာသာလုပ်တတ်တယ်။ တယ်ပေါ့ကြတာကိုး”

“ဟုတ်ကဲ့ ဆရာ။ ကျွန်တော် ပြင်လိုက်ပါ့မယ်”

“မောင်ငယ်က ဒီကားကို မောင်းတာကြာပြီလား”

“မကြာသေးဘူး ဆရာ။ တစ်လလောက်ပဲ ရှိဦးမယ်။ အရင်ဒရိုင်ဘာမောင်တင်နဲ့ တုန်းကလည်း ဗိုလ်တဲရှေ့မှာ ဗန်းမောက်က ခရီးကြိုလိုက်လာတဲ့ သစ်ရာပင်ရွာက လူတစ်ဦး ပြုတ်ကျပြီး ကားနောက်ဘီးနဲ့ ကြိတ်မိတာ ပွဲချင်းပြီးပဲ။ ဒါကြောင့် အရင်ဒရိုင်ဘာမောင်တင်အစား ဗန်းမောက်စခန်းက မောင်ငယ်ကို မောင်းခိုင်းရတာ ပါဆရာ။ သူတို့ ပြောကြတာကတော့ ဒီကားကြီးကို နေ့ဘက်ဆိုအကောင်းတဲ့ ။ ညဘက်ရောက်ရင် ဖောက် ဖောက်လာတတ်သတဲ့ ”

“ဘယ်လိုဗွေဖောက်လာတတ်တာလဲ။ ပြောပါဦး”

“ညဘက်မိုးချုပ်တာနဲ့ စတီယာတိုင်က လေးလာသတဲ့ ။ ဘရိတ်မမိတော့ဘူးတဲ့ ။ ကားနောက်ပိုင်းကလည်း ဆိုးဆိုးဝါးဝါးအပုပ်နံ့ကြီးရသတဲ့ ”

“ဒီကားကြီးက ဒီစခန်းရောက်တာ ကြာပြီမဟုတ်လား”

“ကြာပါပြီ ဆရာ။ သုံးနှစ်ကျော်ပါပြီ။ အရင်က ပြဿနာမရှိခဲ့ပါဘူး။ ရာဇဝင်ကောင်းပါတယ်”

“ဒါဖြင့် ခင်ဗျားတို့ ဒီကားကြီးကို သုံး လေးလအတွင်း ဘာတွေလုပ်ခဲ့ ကြသေးလဲ”

“အင်း . . . အဲဒါတစ်ခုတော့ရှိတယ် ဆရာ။ ကားနောက်ပိုင်းက ဆင့် တုံးတွေဆွေးနေလို့ လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးလလောက်တုန်းက လဲလိုက်ရတယ်ဆ ရာ”

“ဆင့်တုံးက ဘာသားနဲ့ လုပ်တာလဲ”

“ဖန်ခါးသားပါ ဆရာ။ ဖန်ခါးသားက ပျဉ်းတွဲတွဲမို့ အပွန်းအပဲ့ခံနိုင် တယ်။ ကျွန်းသားက ပွတယ်။ ပျဉ်းကတိုးသားက လေးပြီး ဆတ်တယ် ဆရာ”

“အဲဒီ ဖန်ခါးသားကို ဘယ်ကရတာ လဲ”

“ကျွန်တော်တို့ စခန်းက ဖန်ခါးကုန်းစခန်းဆိုပေမဲ့ ဆင့်တုံးတွေလုပ် ရလွန်းလို့ သစ်ခွဲလို့ ကောင်းမယ့် ဖန်ခါးပင် မရှိတော့ဘူးဆရာ။ အဲဒါကြောင့် ဒီကနေ တောလမ်းနှစ်မိုင်ကျော် ဝေးတဲ့ ပိန္နဲကုန်းစခန်း ဟောင်းက သွားခုတ်ရတာ ဆရာ”

“အဲဒီ ဖန်ခါးပင်အသားနဲ့ များ ဆိုင်နေမလား။ ခင်ဗျားလည်း ကြား ဖူးမှာ ပေါ့။ သစ်ဘီလူးတို့ ။ သစ်ခြောက်တို့ ဆိုတာ”

“ကျွန်တော်လည်း ဆရာပြောမှ သတိထားမိတော့တယ်။ အဲဒီ ဖန်ခါး ပင်ကြီးက ပိန္နဲကုန်းစခန်းဟောင်းတောင်စောင်းမှာ ပေါက်နေတာ။ လူနှစ်ဖက်လောက်ရှိတယ်။ အပင်က ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ဆရာ။ လှဲပြီး ဒီစခန်းက လွှစက်နဲ့ ခွဲတာပဲ”

“ကောင်းပြီလေ။ မနက်ဖြန်မနက် စစ်ဆေးကြည့်ရတာ ပေါ့။ ကားလည်း စစ်မယ်။ သက်ဆိုင်တဲ့ သူတွေကိုလည်း စစ်မယ်။ သက်သေတွေ ပါ စုံအောင်ခေါ်ထားပါ”

“ဟုတ်ကဲ့ ဆရာ”

ကျွန်ုပ်တို့ ညစာစားပြီး အိပ်ရာဝင်ကြသည် ။ အိပ်ရာထဲ၌ လည်း သစ်ကားကြီးအကြောင်း အပြန်ပြန်အလှန်လှန် စဉ်းစားနေမိသည် ။ ဖန်ခါးသားဆင့်တုံးကြောင့်ဖြစ်ခဲ့သော် ကျွန်ုပ်၏ ဝန်ထမ်းများ သက်သာရာရပေမည်။

× × ×

(၂)

မနက်မိုးလင်းတော့ ကျွန်ုပ်တို့ မနက်စာစားပြီး ဖန်ခါးကုန်းစခန်းရုံးသို့ သွားကြပါသည် ။ မော်တော်ယာဉ်မှူး ဦးလှသောင်းနှင့် သစ်တောအုပ်ကြီး ဦးခင်မောင်တို့ ကို စစ်ဆေးပြီးသည့်နောက် မျက်မြင်သက်သေများအား စစ်ဆေး၏ ။ ပြီးနောက် ကားဒရိုင်ဘာ မောင်ငယ်ကို စစ်ဆေးရတော့ သည် ။

“မောင်ငယ် . . . မင်းလုပ်သက် ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ”

“(၁၅) နှစ်ရှိပါပြီ ဆရာ”

“ဘယ်စခန်းတွေမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သလဲ”

“ကသာ၊ ရေဦး၊ ကလေးငါ့ မဟာမြိုင်စခန်း၊ ကျွန်းလှနဲ့ ဗန်းမောက်၊ နောက်ဆုံး ဒီစခန်းပါ ဆရာ”

“ယာဉ်မောင်းတာဝန်နဲ့ ပဲလား”

“ဟုတ်ပါတယ် ဆရာ”

“ဟ . . . ဒါဆိုရင် ယာဉ်မောင်းလုပ်သက် အတွေ့အကြုံက အတော်ရ ငုံ့ပြီပဲ။ ဘယ်နှယ်ကြောင့် ယာဉ်တိုက်မှုလူသေမှုဖြစ်ရတာလဲ”

“ဒီကားက နေ့ဘက်ဆို အကောင်းဆရာ။ ကျွန်တော်တို့ ဖန်ခါးကုန်း စခန်းမှာ ဒီကားက စက်အကောင်းဆုံးနဲ့ ဆင့်တုံးအသစ်လဲထားတော့ တောင့်တင်းတယ်ဆရာ။ အဲ . . . ဒါပေမဲ့ မီးမကောင်းဘူး။ ညဘက်မိုးချုပ်တာနဲ့ ပညာပေးတော့တာပဲ။

ပထမ စတီယာတိုင်ကြီး လေးလာတယ်။ နောက် ဘရိတ်မမိတော့ဘူး။ စက်ရပ်မရတော့ဘဲ သွားချင်ရာသွားပြီး တိုက်တော့တာပဲ။ ကားအနောက်ပိုင်းက အပုပ်နဲ့ လှိုက်တက်လာတတ်တယ်။ ဟိုညက ကျွန်တော်ဖြစ်တာလည်း အဲဒီ အတိုင်းပါပဲဆရာ။ ဆရာမယုံရင် အဲဒီကားကြီးကို ညဘက်စီးကြည့်ပါ။ ကျွန်တော်မလိမ်ရဲပါဘူး”

“ကောင်းပြီလေ . . .။ ငါတို့ ကလည်း လက်တွေ့သမားတွေပဲ။ မင်းပြောသလို ကားအပြစ် ဆိုရင်တော့ မင်းသက်သာမှာ ပေါ့။ မဟုတ်ရင်တော့ မင်းမလွယ်ဘူးနော်။ ယာဉ်တိုက်၊ လူသေမှု၊ တာဝန်ပေါ့လျော့မှု ပါ မင်းခံရမယ်နော်”

“ဟုတ်ကဲ့ပါ ဆရာ။ ကျွန်တော်ခံပါ့မယ်”

အမှုစစ်ဆေးပြီးတော့ ကျွန်ုပ်တို့ နေ့လယ်စာစားကြသည် ။ စားပြီး နောက် သစ်ကားကြီးကို စစ်ဆေးကြသည် ။

သစ်ကားကြီးမှာ FORD အမျိုးအစား၊ ခေါင်းတိုကားကြီးဖြစ်သည် ။ စက်ကောင်းသည် ။ ဖရိန်နှင့်သစ်လုံးများမှာ သစ်လွင်နေသည် ။ မီးအား

စစ်ဆေးရာ ဝါယာကြိုးပြတ်နေခြင်းသာဖြစ်၍ ချက်ချင်းလဲစေရာ ကောင်းသွားသည်။ ။

“ဦးလှသောင်းရေ . . . စခန်းပတ်ဝန်းကျင် ဘာတောကောင် ပေါသလဲ”

“ဆရာ တောဝက်နဲ့ ချေပဲ ပေါပါတယ်”

“အဲဒါဆိုရင် ညစာစားပြီးတာနဲ့ ဒီကားကြီးသုံးပြီး ညမီးလည်မယ်”

“ဆရာဒီစခန်းမှာ ကား (၅) စီးတောင်ရှိပါတယ်။ တခြားကားကို သုံးပါဆရာ”

“အမှုအတွက်စစ်ဆေးဖို့ သုံးတာပါ။ ကားမောင်းမှာ ကလည်း ကျွန်တော့်တပည့်အောင်ဘုကို သုံးမှာ ပါ။ ဦးလှသောင်းလည်း လိုက်ခဲ့ပါ။ ဒါမှ လည်း အခြေအနေကို သိရမှာ ပေါ့။ မီးလည်း ကောင်းသွားပြီပဲ”

“ဟုတ်ကဲ့ပါ ဆရာ။ ကျွန်တော်လည်း သေနတ်တစ်လက်ယူပြီး လိုက်ခဲ့ပါ့မယ်”

“အဲဒါမှ ပေါ့ဗျာ . . ။ ကျွန်တော်တို့ အဖွဲ့လည်း အကုန်ပါမှာ ပါ။ လက်တွေ့စစ်ဆေးမှ အဖြေသိမှာ ပေါ့။ ကားက အခုတော့ အကောင်းပဲ။ ညမီးချုပ်မှ ဖောက်တာဆို”

“ဟုတ်တယ် ဆရာ။ ကျွန်တော် အသင့်စီစဉ်ထားပါ့မယ်”

ညနေစောင်းတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ဗိုလ်တဲသို့ ပြန်ခဲ့ကြပြီးနောက် ဌာနဆိုင်ရာ စစ်ဆေးချက်မှတ်တမ်းများအား စုစည်းပြီး လက်နှိပ်စက်စာရေးလေးကျော်စိန်ဝင်းက အချောရိုက် သည် ။

ကျွန်ုပ်က စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်များအား အတိုချုံ့ရေးသားသည် ။ သုံး

သပ်ချက်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များကိုတော့ မရေးနိုင်သေးပါ။ ညဘက် သစ်ကားကြီးစီးပြီးမှ မှန်ကန်တိကျစွာ ရေးနိုင်ပေမည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ရေမိုးချိုးပြီး ညစာကို စောစောစားကြသည် ။ ပြီးနောက် ပါလာသည့်လက်နက်များအား စစ်ဆေးကြသည် ။ ကျွန်ုပ်တွင် ဒသမ (၃၅) မဂ္ဂနမ်ရိုင်းဖယ်ကြီး ပါလာသည် ။ တောအုပ်ဇော်မင်းတွင် ဒသမ (၅၀၀) ဝင်ချက်စတာအမျိုးအစား နှစ်လုံးပြူးရိုင်းဖယ်ကြီးပါသည် ။

ကျော်စိန်ဝင်းတွင် သူ၏ လက်စွဲတော် ကျွဲချိုလေးခွနှင့် လောက်စာလုံးများ ပါသည် ။ ကျွန်ုပ်၏ အဆောင် (၃၂) ဗို့ Smith and Watson အမျိုးအစား ခြောက်လုံးပြူးလေးကိုတော့ ကျော်စိန်ဝင်းကို အပ်ထား၏ ။ ထိရောက်မှုနည်းသော်လည်း အနီးကပ်တိုက်ပွဲတွင် အဆင်ပြေသည် ။

ညဉ့် (၃) နာရီမထိုးမီ ကျွန်ုပ်တို့ ဖန်ခါးကုန်းစခန်းသို့ ထွက်ခဲ့ကြသည် ။ မော်တော်ယာဉ်မှူး ဦးလှသောင်းက အဆင်သင့်စောင့်နေသည် ။ တပည့်ကျော်အောင်ဘုက ကားမောင်းသည် ။ ကျွန်ုပ်နှင့် ဇော်မင်းက ရှေ့ခန်းတွင် ထိုင်၍ မော်တော်ယာဉ်မှူး ဦးလှသောင်းနှင့် တပည့်တစ်ဦး၊ စာရေးလေးကျော်စိန်ဝင်းတို့ က နောက်က မတ်တတ်ရပ်၍ လိုက်ကြ၏ ။ ကျွန်ုပ်တို့ ဦးတည်ချက်မှာ (၃) မိုင်ခန့်ဝေးသော သစ်ရာပင်စခန်းသို့ ဖြစ်သည် ။

× × ×

(၃)

ဆောင်းညချမ်းဖြစ်၍ အေးချမ်းလှသည် ။ သစ်တိုက်လမ်းမှာ မြေလမ်းဖြစ်၍ ဖုန်ထနေသည် ။ ကားကြီးစခန်းကထွက်၍ မိုင်ဝက်ခန့်ခရီး

ရောက်သည် နှင့် တောယုန်ကျားကြီးများ ကားမီးရောင်နောက်သို့ ပြေး
လိုက်လာကြသည် ။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့ မပစ်ပါ။ သေနတ်သံကြောင့်
တောကောင်ကြီးများ နှင့် လွဲမှာ စိုး၍ ဖြစ်သည် ။

တောင်ကုန်းအဆင်း၊ စမ်းချောင်းကလေးအနီးအရောက်တွင် ရေ
သောက်ဆင်းနေသော ဝက်အုပ်နှင့် တိုးတော့၏ ။ ကားမီးရောင်အား မျ
က်လုံးစိမ်းစိမ်းများ နှင့် ငေးကြည့်နေကြသည် ။ ဇော်မင်းက
ကားပြတင်းမှ ကိုယ်တစ်ဝက်ထွက်၍ ချိန်၏ ။ ကျွန်ုပ်က
ကားပြတင်းပေါက်လက်ထောက်၍ ချိန်သည် ။ အသင့်ဖြစ်သည် နှင့် အ
ချက်ပြပြီး ခလုတ်ဆွဲလိုက်ကြတော့သည် ။

“ဒိုင်း . . .”

“ဒိုင်း . . .”

“ဒိုင်း . . .”

ကားမီးရောင်ဖွေးဖွေးအောက်တွင် ဝက်သုံးကောင် စမ်းချောင်းထဲ
လဲကျသွားသည် ။ ကျွန်ုပ်ပစ်သည် မှာ အစွယ်ကျောပျံနေသော
ဝက်သိုးကြီးဖြစ်ပြီး ဇော်မင်းနှင့် ကားနောက်ခန်းက ဦးလှသောင်းတို့ ပ
စ်သည် မှာ ဝက်မများ ဖြစ်ကြ၏ ။ နှစ်လုံးပြူးကျည်ကြောင့် အခြားဝက်
များကိုလည်း ထိသွားဟန်တူသည် ။ ကျန်ဝက်အုပ်မှာ ယိုင်နဲ့ နဲ့ ဖြင့် စမ်း
ချောင်းအတိုင်းပြေး၏ ။

ကျွန်ုပ်တို့ ချက်ချင်းဆင်းလိုက်ရာ စမ်းချောင်းအကွေ့ တောင်ခြေရင်း
တွင် မီသည် ။ တပည့်ကျော်အောင်ဘု၏ (၈) ခဲထိုးဓာတ်မီးရောင်အော
က်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ ပစ်ကြပြန်သည် ။

“ဒိုင်း . . .”

“ဒိုင်း . . .”

“ဒိုင်း . . .”

လတ်ဆညီ၍ ဝက်မသုံးကောင်လဲပြန်၏ ။ ကျန်ဝက်မနှစ်ကောင် တော့ ထွက်ပြေးသွားသည် ။ ကျွန်ုပ်၏ တပည့်ကျော် အောင်ဘုနှင့် ဦးလှ သောင်း၏ တပည့်က ကားဆီသို့ထမ်းသယ်ရန် ပြင်ဆင်နေစဉ် သစ်ကား ကြီးစက်နှိုးသံကို ကြားရပြီး ရွေ့လျားလာသံနှင့် သစ်ပင်အားဝင်တိုက် သံများကိုကြားရပြီး စက်သံရပ်သွားသည် ။

“ဒုန်း . . .”

“အောင်ဘု . . . မင်း ကားစက်ရပ်ပြီး သော့ပါယူခဲ့တယ် မဟုတ်လား
”

“ဟုတ်ပါတယ် ဆရာ၊ သော့က ဒီမှာ ပါ။ ကျွန်တော်ဖြုတ်ပြီး ယူလာ ခဲ့တာ။ ဘာကြောင့် ကားစက်နိုးပါလိမ့်”

“ကားသော့အိမ် မကောင်းဘူးထင်တယ်။ မင်းက ကုန်းဆင်းမှာ ဂီ ယာကြီးထိုးပြီး ရပ်ထားခဲ့တော့ လိမ့်ပြီး ကားစက်နိုးတာထင်တယ်”

“ဟုတ်တော့ ဟုတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကုန်းဆင်းက ပြေပြေက လေးမို့ လိမ့်ကျဖို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ နံပါတ်ဝမ်းဂီယာကြီး ထိုးထားခဲ့တာ”

“ကဲ . . . ထားပါတော့ကွာ။ ဝက်တွေသယ်၊ ကားပေါ်တင်။ ပြန်ကြမ ယ်။ (ဖ) ကောင်တောင်ဆိုတော့ လုံလောက်ပြီ”

ကျွန်ုပ်တို့ ကားဆီရောက်တော့ ကားခေါင်းမှာ စမ်းချောင်းဘေးမှ ထွာဆိုင်ကျော်ခန့်ရှိ သပြေပင်ကိုတိုက်၍ ရပ်နေခြင်းဖြစ်သည် ။ အောင် ဘုက ကားပေါ်တက်စက်နှိုးကြည့်ရာ အလွယ်တကူနိုးသည် ။ ထိုစဉ် လွန်စွာဆိုးလှသော အပုပ်နံ့ကို ရှူရှိုက်မိသည် ။

“အော့ . . . ဝေါ့ . . . ဆိုးလိုက်တာ ဆရာရယ်။
ဘယ်ကတိရစ္ဆာန်သေပြီး ပုပ်နေသလဲမသိပါဘူး။ စောစောက ဒီအနံ့ကြီး
မရပါဘူး”

ကားနောက်ဆုတ်တော့ ဆုတ်မရ။ ကားကြီး၏ ရှေ့ညာဘီးတစ်လုံး
မှာ စမ်းချောင်းထဲကျနေခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ လူအင်အားဖြင့် ဝိုင်း
တွန်း၊ စက်အားလည်း ကူသဖြင့် နောက်ဆုတ်၍ ရသည်။ ကားကွေ့ရန်
နေရာမရှိသဖြင့် တစ်မိုင်ခန့်ဝေးသေးသော သစ်ရာပင်စခန်း သို့ မောင်း
သွားရသည်။ စခန်းတွင်းရောက်မှ ကားလှည့်၍ ရသည်။ စခန်းမှ တော
အုပ်တစ်ယောက် ထွက်လာသဖြင့် နှုတ်ဆက်ပြီး ဖန်ခါးကုန်းစခန်းသို့
ပြန်ခဲ့ကြသည်။

အပြန်လမ်းတွင် သပြေပင်ကိုဝင်တိုက်သည့် စမ်းချောင်းကလေးအ
နီးသို့ ရောက်တော့ အပုပ်နံ့ကြီး နံလာပြန်၏။ ဖန်ခါးကုန်းစခန်းအနီးသို့
ရောက်တော့ ကားမောင်းနေသည့် အောင်ဘုက . . .

“ဆရာရေ . . . ကားစတီယာတိုင်ကြီး လေး လာပြီ။ လှည့်လို့ မရ
တော့ဘူး”

“အောင်ဘုရေ . . . ဂီယာဖြုတ်၊ သော့ပိတ်ပြီး စက်ရပ်လိုက်”

နောက်ဘက်သို့ လှည့်၍ . . .

“ကျော်စိန်ဝင်းတို့ . . . အမြန်ဆင်း။ ကြမ်းတုံးခု”

ကျွန်ုပ်အမိန့်အတိုင်း နီးစပ်ရာသစ်တုံးများ ခုသဖြင့် ကားရပ်သွား
သော်လည်း အပုပ်နံ့ကြီးက မပျောက်။ သော့ပိတ်လိုက်သော်လည်း ကား
စက်ကမရပ်။ အောင်ဘုက ကားပေါ်မှ အမြန်ခုန်ဆင်းပြီး ကားနောက်ပို
င်းတွင် တင်လာသည့် ဝက်သေများအား ကြိုးဖြေပြီး ကန်ချတော့မှ ကား

စက် အလိုလိုရပ်သွားသည်။ အပုပ်နံ့ကြီးလည်း ပျောက်သွားသည်။

အားလုံး တစ်ယောက်မျက်နှာတစ်ယောက်ကြည့်၍ အံ့သြနေကြ၏။

“ဦးလှသောင်းရေ . . . ကားဒရိုင်ဘာအပြစ်မဟုတ်ဘဲ ကားရဲ့ အပြစ်ဆိုတာတော့ သေချာသွားပြီ”

“ဆရာ . . . ကျွန်တော်တို့ ကားကြီးကို ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ”

“ဘယ်လိုမှ မလုပ်နဲ့ တော့။ ဒီအတိုင်းထားလိုက်။ မနက်မှ ကြည့်စိစဉ်မယ်”

ကျွန်ုပ်တို့ အဖွဲ့ မှဆိုးထုံးစံအတိုင်း တောဝက်သားဟင်းချက်၍ ညလယ်စာ စားကြသောက်ကြသည်။ ကိုယ့်တိုင်ပစ်ပြီး လတ်ဆတ်သော အသားဟင်းဖြစ်၍ အရသာလည်း အလွန်ရှိပါသည်။

နောက်တစ်နေ့မနက် ကျွန်ုပ်တို့ မနက်စာစားအပြီး၌ ဌာနဆိုင်ရာ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၊ အမှုအတွက်သုံးသပ်ချက်နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များအား အပြီးရိုက်လိုက်သည်။

ဒရိုင်ဘာမောင်ငယ်အား အပြစ်မရှိ၍ လွှတ်သည်။ သူ၏ နဂိုဖြစ်သော ဗန်းမောက်စခန်းပြန်ပို့ ရန်၊ သေဆုံးသူဝန်ထမ်းအား ဌာနက လျော်ကြေးပေးရန်နှင့် သစ်ကားကြီးကိုတော့ သစ်တောဌာနရှိ လူသတ်ဆင်ဆိုးများကို အရေးယူသကဲ့သို့ သေနတ်ဖြင့်ပစ်သတ်ရန် မလုပ်နိုင်သဖြင့် ခိုင်မာတောင့်တင်းသော သစ်ချောင်းများ လေးဖက်လေးတန်ကာရံ၍ ထောင်ချထား၍ ကျွန်ုပ် သစ်တောအရေးပိုင်ဦးနေအောင်က အစိုးရအမိန့်သုံး၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်ပါတော့သတည်း။

3/15

ရွာပုန်း

(၁)

ကျွန်ုပ်တို့ အဖွဲ့ ဖန်ခါးကုန်းဗိုလ်တဲ၌ မနက်စာစားနေကြစဉ် မော်တော်ယာဉ်မှူးဦးလှသောင်း နှင့် သစ်တောအုပ်ဦးခင်မောင်တို့ ရောက်လာကြသည်။ ကျွန်ုပ်က . . .

“လာကြဖို့ . . . Breakfast စားရအောင်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ တပည့်ကျော်အောင်ဘုလက်ရာကို မြည်းကြည့်ကြပါဦး။”

မနက်စာမှာ ပေါင်မုန့်ကြက်ဥကြော်နှင့် ကော်ဖီသာဖြစ်သည်။

ဦးလှသောင်းက . . .

“ဆရာတို့ အမဲလိုက်ထွက်မယ်ဆိုလို့ စခန်းက လက်သမားအဖွဲ့ကို ပိန္နဲကုန်းယာယီစခန်းကို လွှတ်လိုက်ပါပြီ။ နေ့လယ်စာစားပြီးသွားရင် ပြီးလောက်ပါပြီ။ ယာယီတဲကြီး ထိုးခိုင်းထားပါတယ်”

“ပိန္နဲကုန်းစခန်းက ဒီစခန်းနဲ့ ဘယ်လောက်ဝေးသလဲ ဦးလှသောင်း။”

“နှစ်မိုင်ကျော် သုံးမိုင်လောက်ပဲ ဝေးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သစ်ထုတ်လမ်းဖြစ်လို့ လမ်းဆိုးတယ်ဆရာ။ သစ်ကားကြီးနဲ့ သွားမှ ဖြစ်မယ်”

“အေးဗျာ . . . ။ အဲဒီ မှာ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်နေပြီး အမဲလိုက်ကြတာပေါ့။ ရွာနဲ့ ကောနီးသလား။”

“နီးတယ် ဆရာ။ တစ်မိုင်လောက်ပဲဝေးမှာ ပါ။ ပိန္နဲကုန်းစခန်းပေါ်ကကြည့်ရင် ရွာကို လှမ်းမြင်နေရပါတယ်”

“ဘာကောင်ပေါလဲ ဦးလှသောင်း။”

“တောဝက်ကတော့ အပေါဆုံးဆရာ။ ချေနဲ့ ဆတ်လည်း ရှိပါတယ်”

“စခန်းကို ဘာကြောင့် ဖျက်လိုက်ရတာ လဲ”

“မြေကြမ်းတယ်ဆရာ။ အဖျားအနာလည်း ထူတယ်။ ရေနဲ့ လည်း ဝေးတယ်။ ရေက တောင်ကုန်းအောက်က စမ်းချောင်းကို ဆင်းခပ်ရတာ ”

“အဖျားအနာထူတာတော့ ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ မှာ ကာကွယ်ဆေးတွေ ပါ ပါတယ်။ ရေရှားတာကတော့ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်ပဲ နေမှာ မို့ ပြဿနာမရှိလောက်ပါဘူး”

ဆရာတို့ သုံးဖို့၊ ချိုးဖို့ အတွက် လက်သမားအဖွဲ့က စည်ပိုင်းနှစ်လုံး ယူသွားပါတယ်။ သူတို့ ခပ်ထားပါလိမ့်မယ်”

“ဒုက္ခရှာလို့ ဦးလှသောင်းရယ်။ ကျွန်တော်တို့ တောင်အောက်ဆင်းချိုးလို့ ရတာ ပဲ။ သောက်ဖို့၊ သုံးဖို့ သာလို့ မှာ ပါ။ ဒါကလည်း အောင်ဘုဆင်းရင် ရပါတယ်”

“အဆင်ပြေအောင်လို့ ပါ ဆရာရယ်။ အပန်းမကြီးပါဘူး။ လက်သမားအဖွဲ့က အင်အားကောင်းပါတယ်။ အဲဒါ ဆရာတို့ ကို လာပြောတာပါ။ နေ့လယ် (၁၂) လောက် ထွက်ကြတာပေါ့”

“ကောင်းပါပြီဗျာ . . ။ ကျွန်တော်တို့ ကလည်း စစ်ဆေးရေး အလုပ်ပြီးတော့ ဝါသနာအတိုင်း အမဲလိုက်ချင်လို့ ပါ။ ရတော့လည်း ခင်ဗျားတို့ စခန်းက ဝန်ထမ်းတွေအတွက် အသားရိက္ခာ အဆင်ပြေတာပေါ့ဗျာ။ ဒီဖန်ခါးကုန်းစခန်းက ရွာဆက်နဲ့ ဝေးတော့ ဗန်းမောက်တက် ဝယ်မှ အသားဟင်းစာရမှာ ”

“ဟုတ်ပါတယ် ဆရာ။ ဒါပေမဲ့ ဝက်သား၊ ချေသားကတော့ တစ်လ

တစ်ခါ နှစ်ခါစားရပါတယ်။ သစ်ရာပင်စခန်းမှာ မုဆိုးတွေရှိတယ်လေ ဆရာ”

မော်တော်ယာဉ်မှူး ဦးလှသောင်းတို့ ပြန်သွားတော့ ကျွန်ုပ်နှင့် လက် နှိပ်စက်စာရေး ကျော်စိန်ဝင်းတို့ သစ်တိုက်ကားကြီးကြောင့် လူသေမှုဖြစ် ရသည့်အမှုတွဲအား ပြန်လည်စိစစ်၍ အချောကိုင်ရိုက်ရသည် ။ ဝေဖန် ချက်၊ သုံးသပ်ချက်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များကိုတော့ ဗန်းမောက်စခန်း ပြန် ရောက်မှ ရေးမည်ဟု တေးထားလိုက်သည် ။

အလုပ်ပြီးတော့ ရေချိုးပြီး ကျွန်ုပ်တို့ နေ့လယ်စာ စားကြသည် ။ နေ့ လယ် (၁၂) နာရီတွင် ကျွန်ုပ်တို့ အဖွဲ့ အသင့်စောင့်နေကြစဉ် မော်တော် ယာဉ်မှူး ဦးလှသောင်းနှင့် သစ်ကားကြီးရောက် လာသည် ။ အချိန်တိ ကျသော ဦးလှသောင်းအား ကျေးဇူးတင်လေးစားမိသည် ။

(၂)

ကျွန်ုပ်တို့ ဖန်ခါးကုန်းစခန်းမှ ပိန္နဲကုန်းစခန်းသို့ သစ်ကားကြီးဖြင့် ထွက်ခဲ့ကြသည် ။ လမ်းမှာ မိုးတွင်းက သစ်တင်ကားကြီးများ သွားထား ၍ အတော်ပျက်စီးနေသည် ။ နှစ်မိုင်၊ သုံးမိုင်ခန့်သာဝေး သော ခရီးဖြစ် သော်လည်း (၁) နာရီခန့်မောင်းရသည် ။ ကျွန်ုပ်တို့ ကားကြီး ပိန္နဲကုန်းစ ခန်းတောင်ခြေ စမ်းချောင်းအနီး၌ ရပ်သည် ။ စမ်းချောင်းအား ဖြတ်ကူးပြီး တောင်ခြေအရောက်တွင် ဦးလှသောင်းက . . .

“ဆရာ . . . ဟိုတောင်ခြေနားက သစ်ငုတ်ကြီးဟာ အမှုဖြစ်တဲ့ သစ် တင်ကားကြီး ဆင့်တုံးလုပ်တုန်းက ခုတ်ခဲ့တဲ့ ဖန်ခါးပင်ကြီးပေါ့။ ထူးဆ န်းတာက မိုးတွင်းကြီးခုတ်ခဲ့ပေမဲ့ အတက်ပြန်မပေါက်တော့ဘဲ

ခြောက်ပြီးသေသွားတယ် ဆရာ”

“ထူးခြားတာတော့ အမှန်ပဲဗျ။ ကျွန်တော်တို့ ဒီစခန်းမှာ ရှိတုန်း စောင့်ကြည့်လေ့လာ ကြတာပေါ့ဗျာ”

က သံသယ ကြုံ ရှိတောင်ကုန်းပေါ်မှာ လက်သမားအဖွဲ့က ဆင်းလာကြပြီး ကျွန်ုပ်တို့ ပစ္စည်းများအား ဝိုင်းသယ်ပေးကြသည်။ ။ ယင်းပိန္နဲကုန်း ယာယီစခန်းတောင်ကုန်းပေါ်တွင် ပျဉ်းမ၊ ပျဉ်းကတိုး၊ ကျွန်း၊ ပိတောက်၊ အင်း၊ ကညင်ပင်ကြီးများ ထူထပ်စွာပေါက်ရောက်နေပြီး တောင်ခါးပန်းတွင် ဝါးပိုး၊ ကြသောင်း၊ ဝါးနက်၊ ဝါးယားစသော အမျိုးကောင်းဝါးများ လည်း ပေါများစွာ ပေါက်ရောက်နေသည်။ ။

ကျွန်ုပ်တို့ အဖွဲ့ ယာယီစခန်းရှိရာ တောင်ကုန်းပေါ်သို့ တရွေ့ရွေ့တက်လာရင်း . . .

“ဦးလှသောင်း . . . ဒီတောင်ကုန်းက ကြိုးဝိုင်းသစ်တောဧရိယာ အပြင်ဘက်က မဟုတ်လား”

“ဟုတ်ပါတယ် ဆရာ။ အပတောပါ”

“ရွာနဲ့ နီးတယ်ဆိုပြီး သစ်မခုတ်ကြဘူးဗျ နော်။ ဝါးပင်တွေကလည်း အလွန်ကောင်းတာ။ ခုတ်စခုတ်နတောင် မတွေ့ရဘူးဆိုတော့ ထူးဆန်းမနေဘူးလား”

“ကျွန်တော်ဆရာ့ကို အစောပိုင်းကပြောခဲ့သလို ဒီတောင်ကုန်းက မြေကြမ်းလို့ ထင်ပါရဲ့ ဗျာ”

ပြောရင်းဆိုရင်း ကျွန်တော်တို့ တက်လာကြရာ တောင်ကုန်းထိပ်ရောက်တော့ တောင်ထန်းမိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ဝါးကြမ်းခင်းထားသော တဲကြီးနှင့် တဲရှေ့တွင် ဝါးစားပွဲ၊ ဝါးထိုင်ခုံများ ကြိမ်ကွပ်၍ အကျအန

လုပ်ထားသည်။ ။ တဲဘေးတွင် မြေစိုက်မီးဖိုဆောင်နှင့် တဲနောက်တွင် ယာယီ ရေချိုးခန်း၊ အိမ်သားလေးလည်း အသင့်ပြုလုပ်ပြီးဖြစ်သည်။ ။

ကျွန်တော်တို့ ပစ္စည်းများအား နေရာချပြီး ဝါးစားပွဲတွင် ထိုင်ကြသည်။ ။ တောင်သရက်ပင်ကြီးအောက်ဖြစ်သော်လည်း နှစ်ဖက်ချအမိုးက လေး မိုးထားသေးသည်။ ။

ထိုစဉ် လက်သမားခေါင်းဆောင် အနီးရောက် လာပြီး . . .

“အရေးပိုင်မင်း . . . ရေချိုးခန်းထဲမှာ လည်း ကျွန်တော်တို့ ချိုးရေခပ်ပြီး စည်ပိုင်းထဲ ထည့်ထားပါတယ်။ သုံးရေအတွက်လည်း မီးဖိုချောင်ထဲမှာ စည်ပိုင်းတစ်လုံးအပြည့် ခပ်ထားပါသည်။ ။ ဝါးပက်လက် ကုလားထိုင်လုပ်ပေးဖို့ ရည်ရွယ်ပေမဲ့ အချိန်မရတော့လို့ မလုပ်ဖြစ်တော့ပါဘူး ခင်ဗျာ”

“တော်ပါပြီဗျာ . . . ပြည့်စုံပါတယ်။ ကျွန်တော်က ယာယီတဲဆိုတော့ တာလပတ်မိုး၊ မြေစိုက်တဲ အောက်မေ့နေတာ။ အခု ဝါးကြမ်းပါခင်းထားတော့ ပိုအဆင်ပြေတာပေါ့ဗျာ။ ရော့ဗျာ . . .ဒါ ခင်ဗျားတို့ ကို ပေးတဲ့ ဘောက်ဆူးပါ။ ယူပါ”

“အရေးပိုင်မင်း ဒါ ကျွန်တော်တို့ တာဝန်ပါ။ မယူပါရစေနဲ့”

“ယူပါဗျာ . . .။ ဒါက လုပ်ငန်းအပြင်ကလုပ်ရတဲ့ ကိစ္စပါ။ တာဝန်အရမဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်ကျေနပ်လို့ ဆုချတာပါ”

ကျွန်ုပ်အတင်းထိုးပေးမှ လက်သမားခေါင်းဆောင်ယူရှာသည်။ ။ သူတို့ အဖွဲ့ တစ်နေကုန်လုပ်ရသဖြင့် အပိုဝင်ငွေအဖြစ် ကျွန်ုပ်က ဆုချခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ တောင်ကုန်းအောက်ခြေ စမ်းချောင်းမှ ရေသယ်ယူရသည်မှာ လည်း လွယ်မည်မဟုတ်။ အတော်ပင်ပန်းပေမည်။ မကြာမီ မော်

တော်ယာဉ်မှူး ဦးလှသောင်းခေါင်းဆောင်သော လက်သမားအဖွဲ့ ကျွန်ုပ်တို့ကို နှုတ်ဆက်ပြီး ပြန်ကြသည်။ ။

(၃)

တဲအနီးရှိ တောင်ကုန်းပေါ်သို့ လှည့်ပတ်ကြည့်ရာ တောင်ကုန်းထိပ်မှာ အရှေ့မှ အနောက်သို့ အတော်ရှည်လျားကျယ်ပြန့်ပြီး တောင်-မြောက်မှာ လည်း ကျယ်ဝန်းသည်။ တောင်ပေါ်တွင် သစ်မာပင်များ အပြိုင်အရိုင်းပေါက်ရောက်နေပြီး ကြီးမားထွားကျိုင်းလှသည်။ ။

ကျွန်ုပ် တောင်ကုန်းမြောက်ဘက်အား ကြည့်ရှုရာ အတော်ခပ်လှမ်းလှမ်း တောင်ခြေတွင် ရွာကြီးတစ်ရွာကို တွေ့ရသည်။ ။ ရွာတံခါးနှင့်၊ ရွာစည်းရိုးနှင့် ရွာဟောင်းကြီးတစ်ရွာဖြစ်သည်။ ။ ဦးလှသောင်းပြောသော ပိန္နဲကုန်းရွာကြီး ဖြစ်ပုံရသည်။ ။

အချိန်မှာ မွန်းလွဲ (၂) နာရီကျော်ရံသာ ရှိသေး၏။ ကျွန်ုပ်၏ တပည့်ကျော်အောင်ဘုနှင့် ကျော်စိန်ဝင်းတို့ က ညနေစာချက်ပြုတ်ရန်အတွက် ထင်းခြောက်များ စုဆောင်းနေကြသည်။ ။

ကျွန်ုပ် ကိုဇော်မင်းကိုခေါ်ပြီး . . .

“ကိုဇော်မင်းရေ . . . အချိန်ကလေးရတုန်း ရွာဘက်သွားရအောင်။ အောင်ဘုရေ . . . ငါတို့ ရွာဘက်ခဏသွားဦးမယ်”

“ဟုတ်ကဲ့ ဆရာ။ ကျွန်တော်တို့ ညစာချက်ပြုတ်ရင်း စောင့်နေပါ့မယ်။ သေနတ်တွေ ယူသွားဦးမှာ လား။”

“အေးကွ . . . ။ တောထဲမှာ ဆိုတော့ လိုရမည်ရယူသွားဦးမှ ဖြစ်မယ် ထင်တယ်”

“ဆရာယူသွားတာ မမှားပါဘူး။ ဒီနေရာက တောင်တွေ၊ တောတွေပို

င်းနေတော့ အချိန်မရွေး အန္တရာယ်ရှိနိုင်တယ်ဆရာ”

“အေး . . . ကောင်းတယ်၊ သွားကြစို့။ နေဦးကွ . . . ရွာလူကြီးကိုမိတ်ဖွဲ့ရင်း လက်ဆောင်လေးဘာလေးပေးမှ ကောင်းမယ်ထင်တယ်။ အသားဘူး နှစ်ဘူး၊ သုံးဘူး ယူခဲ့ကွာ”

“ဟုတ်ကဲ့ ဆရာ”

ကျွန်ုပ်နှင့် တောအုပ်ကိုဇော်မင်း သေနတ်များ ထမ်း၍ တောင်အောက်ဆင်းခဲ့ကြသည် ။ တောင်အဆင်းလမ်းမှာ ဖုံမနေဘဲ မုဆိုးလမ်းသာ သာမျှသာဖြစ်သည် ။ လူသူအသွားအလာ အတော်နည်းပုံရသည် ။

တောင်ခြေသို့ရောက်တော့ ရိုးမတောင်တန်းကြီး နောက်ခံထား၍ ရွှေရောင်စပါးခင်းများ အလယ်တွင် အိမ်ခြေ (၁၀၀) ကျော်ခန့်ရှိသော ရွာကြီးဆီသို့ ရောက်သည် ။ ရွာစည်းရိုးမှာ ကြခတ်ဝါးရုံများ ဖြင့် ပိတ်ဆီးကာရံထားပြီး ရွာတံခါးကြီးမှာ လည်း သစ်ကောင်း၊ ဝါးကောင်းများ ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသောကြောင့် ထူထဲခိုင်ခံ့လှသည် ။ ရွာတွင်းရှိ အိမ်များမှာ လည်း သပ်ရပ်ကောင်းမွန်သည် ။ စည်းလုံးညီညွတ်သော ရွာကြီးတစ်ရွာ ဖြစ်ဟန်တူသည် ။

ရွာတံခါးဝရောက်တော့ သေနတ်ထမ်းလာသည့် ကျွန်ုပ်တို့ အား ကလေးများ ဝိုင်းကြည့်နေကြသည် ။

“ကလေးတို့ ရေ . . . ဦးတို့ က သစ်တောဌာနကပါ။ သူကြီးအိမ် ဘယ်နားမှာ လဲကွ။ ဦးတို့ ကို လမ်းညွှန်ပါဦး”

“ရွာလယ်က သွပ်မိုးနှစ်ထပ်အိမ်ကြီးပဲ။ သူကြီးက ဦးဘအောင်လို့ ခေါ်တယ်။ ကျွန်တော်လိုက်ပို့မယ်”

ကျွန်တော်တို့

နှစ်ဦးမှာ ကလေးဦးဆောင်ရာ

ရွာလယ်သို့လျှောက်ခဲ့ကြ၏။ ရွာလယ်လမ်းဘေးအိမ်များမှ လူအချို့ ထွက်ကြည့်ကြသည်။ သူကြီးအိမ်ရှေ့ရောက်တော့ ကလေးကအော်သည်။

“သူကြီး . . . သူကြီး . . . ဒီမှာ ဧည့်သည် တွေက သူကြီးနဲ့ တွေ့ချင်လို့တဲ့”

အိမ်အပေါ်ထပ်မှ လူကြီးတစ်ဦးဆင်းလာသည်။ သူ့နောက်မှ လည်း အပျိုမလေးတစ်ဦး ပါလာသည်။

“လာကြကွယ့် . . . ဒီမှာ ထိုင်ကြပါ။ ဘာကိစ္စများ ပါလိမ့်”

“ကျွန်တော်တို့ က သစ်တောဌာနကပါ။ ဟိုတောင်ကုန်းပေါ်မှာ ယာယီစခန်းဆောက်ပြီး နှစ်ရက်၊ သုံးရက် လာနေကြတာပါ”

“ဪ . . . မောင်တို့ က သစ်တောဌာနကကိုး။ ဦးက ဒီရွာက သူကြီးပါ။ ဦးစောဘအောင်လို့ ခေါ်ပါတယ်”

“ဟုတ်ကဲ့ သူကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်က သစ်တောအုပ်ဇော်မင်းပါ။ ဒီကဆရာက သစ်တောအရေးပိုင် ဦးနေအောင်ပါ။ ကျွန်တော်တို့ ဒီဘက်သစ်တောကိုစစ်ဆေးရင်း အမဲလိုက်ဖို့ ဟိုတောင်ကုန်းပေါ်မှာ ခေတ္တစတည်းချမှာ ပါ”

“ဪ . . . အရေးပိုင်မင်းလည်း ပါသကိုး။ သမီးရေ . . . ဧည့်သည်တွေအတွက် ဖခါးရည်နဲ့ အမြည်းလုပ်ပေးပါကွယ်”

“ဟုတ်ကဲ့ အားဖေ”

“အရေးပိုင်မင်းတို့ ကျုပ်အိမ်မှာ တည်းလည်း ရပါတယ်။ အိမ်ကကျယ်ပါတယ်။ ကျုပ်အိမ်မှာ ကျုပ်သမီးရယ်၊ ကျုပ်ဇနီးရယ် မိသားစု သုံးဦးပဲ ရှိပါတယ်။ ဟိုတောင်ကုန်းက မြေမသန့်ဘူး၊ ကျုပ်တို့ ရွာသချိုင်းပါ”

“ကျွန်တော် တောင်ကုန်းပေါ်မှာ လှည့်ပတ်ကြည့်တော့ သချိုင်းကုန်းကို မမြင်ခဲ့ရပါဘူး။”

“အရေးပိုင်မင်းတို့ စတည်းချတာအရင်က စခန်းဟောင်းနေရာမဟုတ်လား။ စခန်းဟောင်းက အနောက်ဘက်မှာ ၊ ရွာသချိုင်းက အရှေ့ဘက် တောင်စွယ်ထိပ်မှာ ပါ။ နည်းနည်းလှမ်းလို့ မမြင်ရတာ ပါ။ ကျုပ်တို့ ရွာက လူအသေအပျောက်နည်းပါတယ်။ တစ်နှစ်မှာ တစ်ယောက် နှစ်ယောက်တောင် မရှိတတ်ဘူး။ အသက်ရှည်သူတွေ များ တယ်။ ကျန်းမာရေးလည်း ကောင်းကြတယ်။

ဒါပေမဲ့ အခု (၆) လလောက်မှာ သစ်တောဌာနက ဖန်ခါးပင်ကြီး ခုတ်သွားကတည်းက ရွာမှာ အဖျားအနာတွေ ထူထပ်လာတယ်။ အိမ်ရှေ့အိမ်က ဒေါ်ဘုမကြီးဆိုရင် နေ့လားညလား ဖြစ်နေတယ်”

“သူကြီးခင်ဗျား . . . တိုက်ဆိုင်မှုများ ဖြစ်နေသလား။ ဖန်ခါးပင်ခုတ်တာနဲ့ ရွာမှာ အဖျားအနာဖြစ်တာ ဆိုင်ပါသလား။”

“တိုက်ဆိုင်မှုတော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး အရေးပိုင်မင်း။ အဲဒီ ဖန်ခါးပင်အစောင့်က အတော်ကြမ်းတယ်။ ရွာထဲမှာ လည်း မကြာခဏ ဝင်ပူးပြီး ပြောပါတယ်”

“အဲဒါ ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော်တို့ စိတ်မကောင်းပါဘူးခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ ဘက်က ဘာလုပ်ပေးရင်ကောင်းမလဲ ပြောပါခင်ဗျာ”

“ကျုပ်တို့ ဘက်ကတော့ အကြိမ်ကြိမ် တောင်းပန်ပြီးပါပြီ။ အရေးပိုင်မင်းတို့ ဘက်က မင်းမိန့်နဲ့ တားဆီးပေးရင်တော့ ဖြစ်မယ်ထင်ပါတယ်”

ထိုစဉ် သူကြီးသမီးက အခါရည်နှင့် လက်ဖက်သုပ်၊ ဆတ်သားခြောက်

က်ဖုတ်များ လာချသည်။ သူကြီးသမီးမှာ ရှမ်းအနွယ်ဝင် ဖြစ်ပုံရသည်။ ပန်းနုရောင်အသားအရေ၊ နှာတံပေါ်ပေါ် မျက်လုံးမျက်ခုံးကောင်း၍ အချောအလှကလေးဖြစ်သည်။ သူကြီးက အလိုက်တသိပင် မိတ်ဆက်ပေးသည်။

“ဒါက ကျုပ်သမီး နှင်းနှလို့ ခေါ်ပါတယ်”

“ဟုတ်ကဲ့ ခင်ဗျာ . . . တွေ့ရတာ ဝမ်းသာပါတယ်။ ကျွန်တော်ဇော်မင်းပါ”

“ဟုတ်ကဲ့ရှင့်”

ကိုဇော်မင်းမှာ နှင်းနှအား စိုက်ကြည့်နေသလို နှင်းနှကလည်း မျက်လုံးရွဲကြီးဖြင့် ပြန်ကြည့်နေပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ တပည့်လူပျိုကြီးဇော်မင်းမှာ အနေတည်လှသော်လည်း နှင်းနှနှင့် တွေ့မှ ကြွေ့ပြုက်နေရှာသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ စားရင်းသောက်ရင်း . . .

“သူကြီး . . . ဒီပတ်ဝန်းကျင်က ဘာတော့ကောင်တွေ ပေါသလဲဗျ”

“ဒီရွာပတ်ဝန်းကျင်မှာ တော့ တောဝက်၊ ချေနဲ့ ဆတ်တွေ ပေါပါတယ် အရေးပိုင်မင်း။ ရွာအနောက်ဘက်ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာ တော့ ဆင်းအုပ်ကြီးရှိတယ်။ အရင်က ကျားပါရှိတယ်။ ရွာကိုတောင် မွေသွားသေးတယ်။ ဒါကြောင့် ရွာတပ်စည်းရိုးကို အခိုင်အမာလုပ်ထားရတာ။ ဆင်အုပ်ကြီးရောက်လာတော့ ကျားပျောက်သွားတယ်”

“သူကြီး . . . ကျွန်တော်တို့ ညဘက်အမဲလည်ချင်လို့ ရွာခံမုဆိုးကို လမ်းပြခေါ်ချင်တယ်။ နေ့တွက်ခပေးမှာ ပါ”

“နေ့တွက်ခ ပေးစရာမလိုပါဘူး အရေးပိုင်မင်း။ ရွာခံမုဆိုးတွေက ဝါ

သနာအလွန်ကြီးကြတာ။ ကျားနဲ့ ဆင်ကြောက်လို့ သူတို့ လည်း ညဘက် တောမလည်ရဲကြဘူး။ အရေးပိုင်မင်းတို့ မှာ သေနတ်ကြီးတွေပါတော့ အားရှိတာပေါ့။ ကျုပ်ခေါ်ပေးပါ့မယ်”

သူကြီးက ပြောပြောဆိုဆို အိမ်အောက်ထပ် ခေါင်းရင်းရှိ မောင်းကြီး ကို (၃) ချက်ထုလိုက်သည်။ ။

“နောင် . . . နောင် . . . နောင်”

မကြာမီ ငှက်ကြီးတောင်စားကိုယ်စီဖြင့် အားကောင်းမောင်းသန် လူငယ်သုံးဦး ရောက်ရှိလာသည် ။ သူကြီးက ကျွန်ုပ်တို့ နှင့် မိတ်ဆက်ပေးပြီး အကျိုးအကြောင်းရှင်းပြသည် ။ ညနေစောင်းတော့ ကျွန်ုပ်တို့ သူကြီးနှင့် သူ့သမီးနှင့်နှအား နှုတ်ဆက်၍ ရွာခံမုဆိုးများကို ခေါ်ဆောင်ကာ ယာယီတဲစခန်းသို့ ပြန်ခဲ့ကြသည် ။

ညနေစောင်းသည် နှင့် ကျေးငှက်များ အိပ်တန်းတက်သံ၊ ပုစဉ်းရင် ကွဲအော်သံ၊ ပုရစ်အော်သံတို့ ဖြင့် တောမှာ တစီစီညနေသည် ။

(၄)

ကျွန်ုပ်တို့ တဲစခန်းရောက်တော့ တပည့်ကျော်အောင်ဘုက မီးဖိုခန်း ထဲက ထွက် လာပြီး . . .

“ဆရာ . . . ကိုကျော်စိန်ဝင်း သူ့မုဆိုးလွယ်အိတ်လွယ်ပြီး အပြင်ထွက်သွားတာ အခုထိ ပြန်မရောက်သေးဘူး”

“ဟ . . . မိုးပဲချုပ်တော့မယ်။ ဒီကောင် ဘယ်သွားပါလိမ့်။ ကိုဇော်မင်းရေ . . . လက်နှိပ်ဓာတ်မီးတွေ ယူခဲ့ကွာ။ ဒီနားပတ်ဝန်းကျင် ရှာကြည့်ရအောင်”

ကျွန်ုပ်တို့ နှင့် ကိုဇော်မင်း၊ ရွာခံမုဆိုး (၃) ဦးတို့ ကိုပါခေါ်ကာ တော

င်ပေါ်တွင် ရှာကြည့်ရာ မတွေ့သဖြင့် တောင်ခြေသို့ ဆင်းရှာကြသည် ။
တောင်ခြေအနောက်ဘက် ဝါးရုံတောစပ်သို့ ရောက်သည် နှင့် ဝက်အော်
သံများကို ကြားရသည် ။

“အု . . . အု . . . ဝု . . . ဝု”

ကျွန်ုပ်တို့ ဝါးရုံပင်ရင်းကပ်ကာ ချက်ချင်း နေရာယူလိုက်ကြသည် ။
ဝက်အုပ်မှာ စမ်းချောင်းအတွင်းဆင်း၍ ရေသောက်ကြရင်း ဆူညံနေသ
ည် ။

“ဝု . . . ဝု . . . အိ . . . အိ”

တောဝက် (၆) ကောင်အုပ်ဖြစ်သည် ။ ကိုဇော်မင်းက ရွာခံမုဆိုးခေါ
င်းဆောင်အား (၈) ခဲထိုး အမဲလိုက်ဓာတ်မီးအား ပေးလိုက်ရာ ရွာခံမုဆိုး
က မီးကိုဖွင့်၍ ကျွမ်းကျင်စွာဖြင့် အပေါ်မှ အောက်သို့ ဆွဲချလာရာ ဝက်
အုပ်အား ထိုးမိသည် နှင့် ရပ်လိုက်၏ ။ အသင့်နေရာယူထားသော ကျွန်
ုပ်နှင့်ဇော်မင်းက အသေအချာချိန်၍ ပစ်ကြရာ . . .

“ဒိုင်း . . . ဒိန်း . . . ဒိန်း”

ကျွန်ုပ်၏ ဒသမ (.၃၇၅)မဂ္ဂနမ်ရိုင်ဖယ်ကျည်ဆန်က ဝက်အုပ်ခေါင်း
ဆောင် ဝက်တောင်းကြီး၏ နားတွင်း ထိုးဖောက်ဝင်သွားသလို ကိုဇော်မ
င်း၏ ဒသမ (၅၀၀) နှစ်လုံးပြူးရိုင်ဖယ်၏ ပြောင်းဝန်စနစ်မှ ကျည်များ
ကလည်း ဝက်ပျိုမနှစ်ကောင်အား လက်ပြင်ကိုဖောက်ထွင်း၍ လဲစေသ
ည် ။ ကျန်ဝက်မ (၃) ကောင်ကတော့ ခြေဦးတည့်ရာ ပြေးတော့သည် ။
ထိုစဉ်ဝါးရုံခြေရင်း၌ နီနီရဲရဲအရာတွေ့၍ ကျွန်ုပ် မုဆိုးခေါင်းဆောင်အား
မီးထိုးစေရာ လွယ်အိတ်တစ်လုံးဖြစ်နေ၏ ။ သေချာကြည့်မှ ကျော်စိန်ဝ
င်း၏ မုဆိုးလွယ်အိတ်ဖြစ်သည် ။

“ဆရာ ဒါ ကျော်စိန်ဝင်းရဲ့ လွယ်အိတ်မဟုတ်လား”

“ဟုတ်ပါကွာ . . .။ ဒါ ကျော်စိန်ဝင်းလွယ်အိတ်ပဲ။ လူကဘယ်ရောက်သွားသလဲ”

ကျွန်ုပ်တို့ ထိုလွယ်အိတ်အားဖွင့်ကြည့်ရာ လောက်လေးခွ၊ လောက်စာလုံးနှင့် မီးခြစ်တစ်ခုသာ ထွက်လာသည် ။ ကျွန်ုပ်တို့ လူဖြန့်၍ ရှာကြသည် ။ ဤမှာ ဘက်စမ်းချောင်းအစပ်တွင် ကျော်စိန်ဝင်း၏ ရော်ဘာဖိနပ်ရာကို တွေ့ရသည် ။

စမ်းချောင်းတွင်းဆင်း၍ တစ်ဖက်ကမ်းရောက်တော့ ကျော်စိန်ဝင်း၏ ဖိနပ်ရာကို မတွေ့ရတော့ဘဲ ဝက်ခြေရာများကိုသာ တွေ့ရသည် ။ ပတ်ဝန်းကျင်အနံ့ရှာသော်လည်း ကျော်စိန်ဝင်း၏ အရိပ်အယောင်ကိုပင်မတွေ့ရ။ ဗိုက်ဆာသဖြင့် အတော်မိုးချုပ်မှ လက်လျှော့ပြီး ပြန်ခဲ့ကြသည် ။ ဝက် (၃) ကောင်ကိုတော့ ရွာခံမုဆိုးများက ထမ်းခဲ့ကြသည် ။

စခန်းတွင် အောင်ဘုချက်ထားသော ညစာထမင်းကို ကျွန်ုပ်နှင့်ကိုဇော်မင်းက စားသော်လည်း ရွာခံမုဆိုးများ အဖွဲ့ကတော့ မစားပါ။ ဝက်များကိုဖျက်ပြီးမှ ချက်ပြုတ်စားကြရန် စီစဉ်နေကြသည် ။ ကျွန်ုပ်ညစာစားရင်း စဉ်းစားနေမိသည် ။

ညမှောင်လျှင် အလွန်ကြောက်တတ်သော ကျော်စိန်ဝင်းတစ်ယောက် ဘယ်ရောက်သွားသနည်း။ အန္တရာယ်နှင့် ရင်ဆိုင်နေရပြီလား။ ကျားများ ဆွဲသွားရော့သလား။ ကျားဟိန်းသံလည်း မကြားရ။ ရုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်သော အခြေအနေအထောက်အထားကိုလည်း မတွေ့ရ။ ကျွန်ုပ်စဉ်းစားမရဘဲ အလွန်စိတ်ပူသွားမိသည် ။

“အရေးပိုင်မင်း . . . ကျွန်တော်တစ်ခု တင်ပြပါရစေခင်ဗျား”

“ဟုတ်ကဲ့ . . . ပြောပါဗျာ။ ကျွန်တော်တပည့်အတွက် ခေါင်းပူနေလို့ ဘာမှ စဉ်းစားလို့ မရတော့ဘူး”

“ဆရာတပည့်ကို ရွာပုန်းက ခေါ်သွားတာပါ”

“ရွာပုန်းဆိုတာ ဘာလဲဗျ”

“ကျွန်တော်တို့ ရွာမှာ ရွာပုန်းကပြန်လာတာ တစ်ယောက်ရှိတယ်ဆရာ။ အရင်က မုဆိုးပေါ့။ အခုတော့ နတ်ဆရာပေါ့။ သူ့အပြောအရတော့ ရွာပုန်းဆိုတာ အလွန်စည်ကားတဲ့ ရွာကြီးတဲ့ ။ ဆရာတို့ နေတဲ့ တောင်ခြေစမ်းချောင်းအနားမှာ ပဲ ရှိတယ်တဲ့ ။ ရွာသူ၊ ရွာသားတွေဟာ ငါးပါးသီလမြဲ တယ်။ ဘာသာတရား အလွန်ကိုင်းရှိုင်းကြသတဲ့ ။

ငါးပါးသီလထဲက တစ်ပါးပါး ဖောက်ဖျောက်ကျူးလွန်ရင်တော့ သူတို့ ရွာမှာ လက်မခံတော့ဘဲ မူရင်းရွာကို ပြန်ပို့သတဲ့ ။ ကျွန်တော်တို့ ရွာကမုဆိုးကတော့ ရွာခြံထဲက မာလကာသီးကို ပိုင်ရှင်ထံခွင့်မတောင်းဘဲ ခူးစားမိလို့ ရွာတရားရုံးက ခိုးမှုကျူးလွန်တယ်ဆိုပြီး သူတို့ ရွာမှာ လက်မခံတော့ဘဲ ပြန်လွှတ်တာတဲ့ ခင်ဗျာ”

“အဲဒါဆိုရင် ကျွန်တော့်တပည့်အတွက် ဘာလုပ်ရမလဲ”

“အရေးပိုင်မင်း မပူပါနဲ့ ။ ပျောက်သွားတဲ့ နေရာမှာ ကန်တော့ပွဲပေးပြီး တောင်းပန်ရင် ပြန်ရောက်လာမှာ ပါ။ ကျွန်တော်တို့ ရွာသူကြီး စီစဉ်ပေးပါလိမ့်မယ်။ စိတ်အေးအေးထားပါခင်ဗျာ”

× × ×

ထောင်မှူးကြီးသိန်းဝင်း